

OPIS DOBREJ PRAKTYKI

1. Dane dotyczące gminy/powiatu

nazwa inicjatywy	Samorząd dla seniorów
nazwa gminy/powiatu	Gmina Miejska Dzierżoniów
dokładny adres	Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów
województwo	Dolnośląskie
telefon	74-645 08 00
adres strony internetowej	www.dzierzoniow.pl
faks	74 645 08 01
adres e-mail	um@um.dzierzoniow.pl

2. Rodzaj(e) podjętych działań (zaznacz):

- kształtowanie efektywnych systemów konsultacji społecznych i udziału obywateli w formułowaniu strategii rozwoju i prowadzenia polityki lokalnej lub regionalnej;
- wprowadzanie nowatorskich form demokracji lokalnej;
- rozwijanie systemów kontroli i komunikacji społecznej, ze szczególnym podkreśleniem przejrzystości procesów decyzyjnych władz gminy lub powiatu;
- oryginalne formy aktywizacji działalności obywatelskich i współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- formy działalności z podmiotami gospodarczymi i ich samorządami na rzecz wspólnoty obywatelskiej i lokalnego rozwoju;
- działania na rzecz wychowania obywatelskiego, w tym pozaszkolne inicjatywy edukacyjne, działania na rzecz młodych mieszkańców gminy lub powiatu;
- decentralizację realizacji zadań publicznych, drogą przekazywania jej organizacjom obywatelskim lub jednostkom bliższym obywateli;
- inne.....
.....

3. Przedmiot działalności

Wdrożenie pracy socjalnej metodą środowiskową (OSL, PAL) oraz zapewnienie partycypacji społecznej w działaniach na rzecz i przy udziale seniorów oraz przy wykorzystaniu we wszelkich inicjatywach partnerstwa publiczno - prywatnego (współdziałanie z organizacjami pozarządowymi i środowiskiem biznesowym). Rezultatem inicjatywy jest praktycznie bezkosztowy, kompleksowy, przetestowany model pracy z osobami w wieku senioralnym przy współdziałaniu samych zainteresowanych jak i partnerów.

4. Opis działań

Projekt „Stwarzanie warunków dla rozpowszechniania regionalnych tradycji, poszukiwania jej tożsamości oraz scalanie pokoleń, prowadzony był przez jednostkę organizacyjną Gminy Miejskiej Dzierżoniów - Dzienny Dom Pomocy Społecznej (DDPS), która koordynuje działania na rzecz osób senioralnych, w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi, jednostkami organizacyjnymi gminy, związkami wyznaniowymi. Projekt oparty był na działaniach realizowanych przez seniorów na rzecz mieszkańców gminy, które koordynowane były przez pracowników DDPS, czy organizacji pozarządowych. Celem projektu było stworzenie warunków dla rozpowszechniania regionalnych tradycji, poszukiwania jej tożsamości, poprzez scalanie pokoleń, edukacji społecznej, na podobieństwo greckiej paidei. Ale także przeciwdziałanie wykluczeniu informatycznemu, wykluczeniu społecznemu seniorów, czy tak ważne w wieku podeszłym - pielęgnowanie aspektu prozdrowotnego.

Uświadomienie sobie problemów, o których mowa wyżej, było podłożem do podjęcia działań na rzecz i przy udziale seniorów, które oparte były na komplementarnych elementach:

1. Inicjatywa oddolna (administracyjna) - włączenie przedstawicieli instytucji senioralnych oraz seniorów w administracyjne działania doradczo - opiniotwórcze, w wyniku czego utworzono Gminną Radę Seniorów. Działania te miały na celu scalenie, integrację, włączenie się seniorów do debaty publicznej, czynnego, aktywnego udziału w życiu społecznym, systemowego rozwiązania problemów osób wieku senioralnego. Powołanie Rady Seniorów zaczęło się od cyklicznych spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów na styku administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz środowiska senioralnego. Następnie poprzez złożenie przez „podmioty porozumienia” listu intencyjnego dotyczącego powołania Gminnej Rady Seniorów, Rada Miejska Dzierżoniowska uchwałą ustanowiła Radę Seniorów w dniu 30.06.2014 r.
2. Inicjatywa lokalna (senioralna) - w celu propagowania informacji nt życia senioralnego w Mieście Dzierżoniów, Zarząd Dzierżoniowskiego Oddziału Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów wydaje i dystrybuuje bezpłatny kwartalnik: „Dzień Seniora” w nakładzie 500 szt. Wydawanie kwartalnika powoduje, że informacja dot. seniorów może dotrzeć do większej liczby mieszkańców, gdyż nie każdy (zwłaszcza osoby starsze) są użytkownikami Internetu. Gazetka rozpropagowana jest w parafiach,

ośrodkach zdrowia, organizacjach pozarządowych. W Dzierżoniowie jest ponad 6.000 osób - tj. 1/5 mieszkańców powyżej 55 roku życia, stąd taka forma integracji środowiska seniorów jest trafną formą przeciwdziałania wykluczeniu tych osób z otoczenia.

3. Partnerstwo publiczno - prywatne - jako powodzenie wszelkich inicjatyw. Ścisła i komplementarna współpraca podmiotów publicznych i organizacji pozarządowych oparta na zasobie wiedzy, praktyki, doświadczenia przyczyniła się do efektywnej realizacji zaplanowanych działań. W projekcie oprócz podmiotów administracji publicznej i ich jednostek organizacyjnych (DDPS, szkoły, przedszkola etc.) działania koordynowane były przy wsparciu organizacji pozarządowych (np. Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Dzierżoniowie, Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów o/Dzierżoniów, Fundacji Beiteinu Chaj - Dzierżoniów na rzecz gminy żydowskiej, Fundacji Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego etc) oraz przy wsparciu środowiska biznesowego.
4. Rozwijanie działań pracy socjalnej metodą środowiskową - działania prowadzone były w oparciu o nowatorską metodę środowiskową (OSL, PAL). Będąc członkiem Forum Organizatorów Społeczności Lokalnej prowadzonej przez Centrum Aktywności Lokalnej, przekonano się, iż działania realizowane w środowisku (np. przy udziale animatora) aktywizują społeczność (seniorów) znacznie skuteczniej, jednocześnie zmieniają oblicze administracji, a w szczególności pomocy społecznej, ale także integrują poszczególne podmioty pracujące na rzecz osób starszych. W działaniach przyświeca idea budowania w świadomości społecznej pozytywnej pozycji seniora, przekazywania istotnych wartości młodszemu pokoleniu.
5. Integracja społeczna poprzez edukacyjno - kulturalno - aktywizacyjne działania mające na celu scalanie pokoleń, edukację społeczną, przeciwdziałanie wykluczeniu informatycznemu, wykluczeniu społecznemu seniorów, czy pielęgnowanie aspektu prozdrowotnego, które przybrały formę akcji tj:
 - 1) „Objęcie ratusza” - jednym z celów była integracja międzypokoleniowa polegająca na zebraniu wystarczającej ilości uczestników (przedszkolaków, uczniów, osób dorosłych) do objęcia Dzierżoniowskiego Ratusza, w formie osób trzymających się za ręce - kilkaset osób (ok. 500) stanęło, by w międzypokoleniowej więzi scalić się tworząc jeden, pełny zamknięty krąg. Była to jak dotąd największa akcja świadomego uczestnictwa. Akcja organizowana była w partnerstwie organizacji pozarządowych, jednostek organizacyjnych, środowiska biznesu.
 - 2) „Senior tworzy kulturę - kawa za 1 zł” - celem akcji było rozbudzenie wśród seniorów potrzeby uczestnictwa w życiu kulturalnym, aktywizacji poprzez spotkania mające na celu tzw. wymianę doświadczeń, osvajanie świadomości społecznej z tematyką wieku senioralnego, przekazywanie wartości młodszemu

pokoleniom, budowanie w świadomości społecznej pozytywnej pozycji seniora. Uczestnikami byli seniorzy, spotykający się w restauracjach, kawiarniach. Nasi partnerzy (małe i średnie przedsiębiorstwa z terenu Dzierżoniowa) zapewniły miejsce w swych lokalach i możliwość zakupu ciepłego napoju za symboliczną złotówkę. Lokale zgadzając się na obniżenie kosztów wsparły miasto w działaniach na rzecz aktywności osób starszych za co otrzymały certyfikat miejsc przyjaznego seniorom. W czasie trwania akcji, z tej formy aktywizacji skorzystało 98 osób.

3) „Po wiedzę informatyczną” - to projekt 70/120 godzinnych kursów komputerowych dla seniorów. Tematem była nauki obsługa komputera czy pakietów biurowych. Całość przygotowywała do krajowego egzaminu przeprowadzonego przez krajową komisję egzaminacyjną. Liczba uczestników osiągnęła 50 osób i realizowana była przy współudziale partnerów m.in. Uniwersytet Trzeciego Wieku, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Fundacja Ekspert - Kujawy),

6. Wsparcie rzeczowe - jako pomoc osobom potrzebującym niwelująca skutki ubóstwa - Gmina przy współudziale DDPS organizuje w kresie Świąt Bożego Narodzenia akcję „Paczka dla seniora”. Corocznie Gmina przekazuje środki finansowe na zakup paczek żywnościowych dla seniorów, znajdujących się w trudnej sytuacji materialno - bytowej, które to zgłaszane są przez związki/ stowarzyszenia kombatanckie z terenu Gminy. W 2014 r. przygotowano i przekazano ok. 350 takich paczek najbardziej potrzebującym.

5. Uzyskane efekty

W wyniku podjętych działań uzyskano wymierne efekty, których celem było scalanie pokoleń, edukacja społeczna i międzypokoleniowa, przeciwdziałanie wykluczeniu informatycznemu, wykluczeniu społecznemu seniorów, czy pielęgnowanie aspektu prozdrowotnego przy zapewnieniu wsparcia i współpracy partnerów (zwłaszcza z sektora prywatnego).

Powołanie Rady Seniorów - znaczna większość podmiotów działających na rzecz seniorów, włączyła się w budowanie świadomości, kształtowania wizerunku seniora, a przede wszystkim w administracyjne działania doradczo - opiniotwórcze, którego efektem było utworzenie Rady Seniorów. Seniorzy (jest to liczba sięgająca z powodzeniem ok. tysiąca osób - na 6 tys. seniorów w ogóle), włączeni zostali w debatę publiczną nt utworzenia Rady Seniorów, przez co została zapewniona partycypacja społeczna. Takie działania przełożyły się również na ich czynny, aktywny udział w życiu społecznym.

Integracja społeczna została zapewniona w związku z akcją pn. „Objęcie ratusza”, w wyniku której ok. 500 osób (dzieci, młodzieży, osób starszych) stworzyło „międzypokoleniową więź” - akcja ta stanowi oryginalną formę aktywizacji społecznej o charakterze edukacyjno - prozdrowotnym (w trakcie akcji prowadzona była gimnastyka, przez co propagowano u wszystkich zgromadzonych aspekt prozdrowotny). W wyniku akcji podjęte zostały

działania na rzecz wychowania obywatelskiego, w tym na rzecz młodych mieszkańców. Akcja organizowana w partnerstwie organizacji pozarządowych, jednostek organizacyjnych i środowiska biznesu stała się doskonałą platformą współpracy.

Współdziałanie jednostek stricte z podmiotami gospodarczymi zostało zapewnione w ramach akcji „Senior tworzy kulturę”, podczas której 98 seniorów mogło uczestniczyć w życiu kulturalnym, cyklu spotkań, podczas których budowana była w świadomości społecznej pozytywna pozycja seniora.

Oprócz działań podnoszących kompetencje społeczne wśród seniorów, Gmina dba również o aspekt finansowy seniorów poprzez m.in. zapewnienie odpowiednich warunków materialnych. Efektem podejmowanych działań na rzecz seniorów stanowią akcje „paczka dla seniorów” oraz „wigilia dla osób potrzebujących”. Akcje te organizowane są przy współudziale partnerów zewnętrznych – związków kombatanckich wskazujących spośród swych członków osoby najbardziej potrzebujące do uzyskania pomocy oraz darczyńców - firmy, przedsiębiorcy, którzy przekazują darowizny na zorganizowanie Wigilii. W wyniku podjętych działań w 2014 r. można było przygotować 350 paczek żywnościowych dla seniorów oraz zorganizować Wigilię dla 200 najbardziej potrzebujących osób, zwłaszcza seniorów.

Efektem dystrybuowania gazety senioralnej jest możliwość dotarcia do szerszego grona beneficjentów. Należy pamiętać, że osoby w wieku senioralnym wolą tradycyjne środki przekazu, stąd właśnie pomysł przygotowania gazety jest formą integracji środowiska seniorów. Nakład gazety wynosi 500 egzemplarzy.

6. Oszacowanie nakładów poniesionych na organizację i realizację projektu

Budżet jak i dotacje, zarówno ze strony podmiotów sektora finansów publicznych, jak i przedsiębiorców mają różne przeznaczenie. Z jednej strony są to środki jst przeznaczone na funkcjonowanie ośrodków wsparcia, centrum aktywności społecznej, czy senioralnych organizacji pozarządowych. Z drugiej strony, są to donatorzy, którzy najczęściej świadczą pomoc w postaci materialnej (nie finansowej), usługowej.

DDPS jako ośrodek wsparcia prowadzony przez gminę otrzymuje ok. 500 tys. zł na całą działalność związaną ze środowiskiem seniorów. Po za tym korzysta się ze środków PFRON. Przeprowadzony projekt można oszacować na około 20 – 30 tys. zł, na cykliczną akcję „paczka dla seniorów” przeznaczają się środki w wysokości: 15- 18 tys. zł.

Kwartalnik dla seniorów jest bezpłatny dla odbiorców. Gmina na podstawie wniosku o dofinansowanie realizacji zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej, finansuje wydruk gazety, który w 2014 r. wyniósł ok. 2000 zł.

7. Czy napotkali Państwo trudności, z którymi należało się zmierzyć, aby zrealizować projekt?

-

8. Zalecenia dla innych jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych wdrożeniem projektu

Pomysł jest dobrym przykładem dla innych samorządów, jak profesjonalnie i skutecznie prowadzić pracę socjalną. Pokazuje jak można zastosować nowoczesne, innowacyjne rozwiązania w celu zaangażowania instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, pracowników. Rezultatem inicjatywy jest kompleksowy, przetestowany model pracy z osobami w wieku senioralnym przy współudziale partnerów. Atutem jest to, że działania nie wymagały dodatkowych nakładów finansowych, a jedynie zastosowania w praktyce nie używanych metod pracy. Potencjał tego sposobu pracy jest ogromny, czego dowodzi jego uniwersalność. Jest to system ekonomiczny dla budżetu każdego szczebla administracji. Nasz, w tak małej gminie, w obszarze seniorów – unikatowy.

Zauważono również tendencję zwiększania aktywności seniorów w życiu społecznym, w momencie włączania tej grupy osób w inicjatywy oddolne. Przykładem jest powołanie Rady Seniorów, czy publikacja gazety dla seniorów.